

СХВАЛЕНО

засіданням педагогічної ради
Мелітопольської спеціалізованої
школи І-ІІІ ступенів № 23 ММР ЗО
протокол № 1 від 30.08.2019

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
МЕЛІТОПОЛЬСЬКОЇ СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ
ШКОЛИ І-ІІІ СТУПЕНІВ № 23
МЕЛІТОПОЛЬСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ
на 2019/2020 н.р.**

ЗМІСТ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Розділи освітньої програми	Сторінки
ВСТУП	3
Розділ I. Нормативні документи, які регламентують створення освітньої програми	4-5
Розділ II. Організація роботи закладу	6-7
2.1. Загальні засади в організації роботи школи.	
2.2. Структура 2019/2020 навчального року	
2.3. Навчальні екскурсії	
2.4. Організація проведення ДПА	
Розділ III. Призначення школи та засіб її реалізації	8-10
Розділ IV. Опис «моделі» випускника закладу	11
Розділ V. Цілі та задачі освітнього процесу школи	12-28
5.1. Загальні положення освітньої програми школи I ступеня «ПОЧАТКОВА ОСВІТА»	12-14
5.2. Загальні положення освітньої програми школи II ступеня «БАЗОВА ЗАГАЛЬНА СЕРЕДНЯ ОСВІТА»	15-21
5.3. Загальні положення освітньої програми школи III ступеня «ПОВНА ЗАГАЛЬНА СЕРЕДНЯ ОСВІТА»	21-27
5.4. Цілі та задачі освітнього процесу на поточний період	28
Розділ VI. Навчальний план та його обґрунтування	29-35
6.1. Розподіл годин інваріантного та варіативного складників	29-31
6.2. Порядок вивчення окремих навчальних предметів	31-34
6.3. Навчальні плани до освітніх програм	35
Додаток №1. Навчальний план на 2019/2020 н.р. (за програмою Савченко О.Я.) для 1-х класів	36
Додаток №1 (продовження). Навчальний план на 2019/2020 н.р. для інклюзивних класів	37
Додаток №2. Навчальний план на 2019/2020 н.р. (за програмою Савченко О.Я.) для 2-х класів	38
Додаток №3. Навчальний план на 2019/2020 н.р. для 3-х класів	39
Додаток №4. Навчальний план на 2019/2020 н.р. для 4-х класів	40
Додаток №5. Навчальний план на 2019/2020 н.р. для 5-х класів	41
Додаток №6. Навчальний план на 2019/2020 н.р. для 6-А класу	42
Додаток №7. Навчальний план на 2019/2020 н.р. для 6-Б класу	43
Додаток №8. Навчальний план на 2019/2020 н.р. для 7-А класу	44
Додаток №9. Навчальний план на 2019/2020 н.р. для 7-Б класу	45
Додаток №10. Навчальний план на 2019/2020 н.р. для 8-х класів	46
Додаток №11. Навчальний план на 2019/2020 н.р. для 9-х класів	47
Додаток №12. Навчальний план на 2018/2019 н.р. для 11 класу	48
Розділ VII. Особливості організації освітнього процесу та застосовуваних у ньому педагогічних технологій	49
Розділ VIII. Показники (вимірники) реалізації освітньої програми	50
Розділ IX. Програмно-методичне забезпечення освітньої програми	51-58

9.1. Перелік програм. 1-4 класи	51-53
9.2. Перелік програм. 5-9 класи	53-56
9.3. Перелік програм. 11 клас	56-58

ВСТУП

Сьогодні освіта вже не підготовка до життя, а спосіб життя. Завдання школи полягає у формуванні в учнів ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної реалізації свого життєвого потенціалу. Компетентна особистість повинна вміти застосовувати такі якості, характеристики і здібності, не лише щоб вивчати навколишній світ, а й жити в ньому. Педагогам, щоб допомогти учням стати глобально компетентними, потрібно не тільки розвивати ці якості у собі, а й шукати способи їх розвитку в учнів. За експертними оцінками, найбільш успішними на ринку праці в найближчій перспективі будуть фахівці, які вміють навчатися впродовж життя, критично мислити, ставити цілі та досягати їх, працювати в команді, спілкуватися в полікультурному середовищі та володіти іншими сучасними вміннями.

Світогляд закладається саме в сім'ї та школі. У школі формується особистість, її громадянська позиція та моральні якості. Тут вирішується, чи людина захоче і чи зможе навчатися впродовж життя.

Пріоритетного значення в розбудові нової школи набуває завдання формувати в учнів систему загальнолюдських цінностей – морально-етичних (гідність, чесність, справедливість, турбота, повага до життя, повага до себе та інших людей) та соціально-політичних (свобода, демократія, культурне різноманіття, повага до рідної мови і культури, патріотизм, шанобливе ставлення до довкілля, повага до закону, солідарність, відповідальність). У центрі освіти має перебувати виховання в учнів відповідальності за себе, за добробут нашої країни. У центрі освіти має перебувати виховання в учнів відповідальності за себе, за добробут нашої країни

Освітня програма Мелітопольської спеціалізованої школи I-III ступенів № 23 ММР ЗО сформована на основі Типової освітньої програми. Навчальний план конкретизує організацію освітнього процесу, варіативну складову, враховуючи особливості багаторічну роботу закладу з вивчення іноземних мов, функціонування білінгвальних класів, індивідуальні освітні потреби здобувачів освіти та бажання їх батьків.

Розділ І. НОРМАТИВНІ ДОКУМЕНТИ, ЯКІ РЕГЛАМЕНТУЮТЬ СТВОРЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Нормативний документ	Зміст статті
ЗУ «Про освіту» Стаття 1. <i>Основні терміни та їх визначення</i>	Освітня програма – єдиний комплекс освітніх компонентів (предметів вивчення, дисциплін, індивідуальних завдань, контрольних заходів тощо), спланованих і організованих для досягнення визначених результатів навчання
ЗУ «Про освіту» Стаття 33. <i>Освітня програма</i>	1. Основою для розроблення освітньої програми є стандарт освіти відповідного рівня (за наявності). 2. Освітня програма містить: ➤ вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за програмою; ➤ перелік освітніх компонентів та їх логічну послідовність; ➤ загальний обсяг навчального навантаження та очікувані результати навчання здобувачів освіти. 3. Освітні програми повинні передбачати освітні компоненти для вільного вибору здобувачів освіти. ➤ Заклади освіти можуть використовувати типові або інші освітні програми, які розробляються та затверджуються відповідно до цього Закону та спеціальних законів. 4. Освітні програми можуть мати корекційно-розвитковий складник для осіб з особливими освітніми потребами
ЗУ «Про освіту» Стаття 30. <i>Прозорість та інформаційна відкритість закладу освіти</i>	2. Заклади освіти, що мають ліцензію на провадження освітньої діяльності, зобов'язані забезпечувати на своїх веб-сайтах (у разі їх відсутності - на веб-сайтах своїх засновників) відкритий доступ до такої інформації та документів: освітні програми, що реалізуються в закладі освіти, та перелік освітніх компонентів, що передбачені відповідною освітньою програмою;
ЗУ «Про загальну середню освіту» Стаття 15. <i>Освітня програма</i>	2. Освітня програма має містити: ➤ Загальний обсяг навчального навантаження та очікувані результати навчання здобувачів освіти; ➤ вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за програмою; ➤ перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх галузей та/або предметів, дисциплін тощо, логічну послідовність їх вивчення; ➤ форми організації освітнього процесу; ➤ опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти; ➤ інші освітні компоненти (за рішенням закладу загальної середньої освіти). 3. Освітня програма схвалюється педагогічною радою закладу освіти та затверджується його керівником (наказом). 4. Освітня програма має передбачати освітні компоненти для вільного вибору здобувачів освіти.

	5. Освітні програми, що розробляються на основі типових освітніх програм, не потребують окремого затвердження центральним органом забезпечення якості освіти. 6. Освітня програма може бути розроблена для одного і для декількох рівнів освіти (наскрізна освітня програма). 7. Кожна освітня програма має передбачати досягнення здобувачами освіти результатів навчання (компетентностей), визначених відповідним Державним стандартом загальної середньої освіти. 8. На основі освітньої програми заклад освіти складає та затверджує навчальний план, що конкретизує організацію освітнього процесу.
ЗУ «Про загальну середню освіту» Стаття 39. <i>Управління та громадське самоврядування закладу загальної середньої освіти</i>	2. Колегіальним органом управління закладу загальної середньої освіти є педагогічна рада, повноваження якої визначаються цим Законом і статутом закладу освіти. Педагогічна рада закладу загальної середньої освіти: ➤ схвалює освітню (освітні) програму (програми) закладу та оцінює результативність її (їх) виконання; ➤ Рішення педагогічної ради закладу загальної середньої освіти вводяться в дію рішеннями керівника закладу.
ЗУ «Про загальну середню освіту» Стаття 16. <i>Навчальний рік та режим роботи закладу загальної середньої освіти</i>	3. Структура навчального року (за чвертями, півріччями, семестрами), тривалість навчального тижня, дня, занять, відпочинку між ними, інші форми організації освітнього процесу встановлюються закладом загальної середньої освіти у межах часу, передбаченого освітньою програмою.
Постанова КМУ від 21.02.2018 року № 87	Про затвердження Державного стандарту початкової освіти
Постанова КМУ від 23 листопада 2011 р. № 1392	Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти
Рішення колегії МОН України від 22.02.2018 р. затверджено типові освітні програми для початкової школи (1-2 класи)	➤ Типова освітня програма розроблена під керівництвом О.Я.Савченко ➤ Типова освітня програма розроблена під керівництвом Р. Б. Шияна
Наказ МОН України від 20.04.2018 №407	«Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти I ступеня»
Наказ МОН України від 20.04.2018 №405	«Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня»
Наказ МОН України від 20.04.2018 №408	«Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня»
Наказ МОН	«Про затвердження типової освітньої програми початкової освіти

Розділ II. ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ ШКОЛИ

2.1. Загальні засади в організації роботи школи

Тип закладу – спеціалізована школа

Кількість класів: 1-4 кл. – 9; 5-9 кл. – 10; 11 кл. – 1.

Орієнтовна кількість учнів: 1-4 кл. – 250; 5-9 кл. – 265; 10-11 кл. – 23.

Режим роботи закладу:

- мова навчання – у 1-А, 1-Б, 1-В, 2-А, 2-Б, 3-А, 3-Б, 4-А, 4-Б, 5-А, 5-Б, 6-А, 7-А, 8-А, 8-Б, 9-А, 9-Б, 11 класах – українська; у 6-Б, 7-Б класах – російська.
- режим навчання – п'ятиденний;
- початок занять для учнів 1-11 класів – 08.00
- тривалість уроків у початковій школі, основній та старшій відповідно до статті 16 Закону України «Про загальну середню освіту»;
- тривалість перерв відповідно до чинного Положення про загальноосвітній навчальний заклад (постанова Кабінету Міністрів України від 27.08.2010 № 778).

Факультативні, індивідуальні та групові заняття проводяться після основних занять з обов'язковою перервою за окремим розкладом.

Для учнів 1-4-х класів створена одна ГПД. Робота групи продовженого дня організована відповідно до чинного Положення про групу продовженого дня загальноосвітнього навчального закладу (постанова Кабінету Міністрів України від 05.10.2009 року № 1121).

Поглиблене вивчення. У класах, з 3-11, поглиблено вивчається англійська мова та з 5 класу, як друга іноземна мова – німецька. (Відповідно рішення Мелітопольського виконкому від 09.09.1970, №85 та Статуту Мелітопольської спеціалізованої школи I-III ступенів №23, затвердженого рішенням 16 сесії Мелітопольської міської ради Запорізької області УІІ скликання від 30.09.2016 року, №8/10)

2.2. Структура 2019/2020 навчального року

Відповідно до статті 16 Закону України «Про загальну середню освіту» 2019/2020 навчальний рік розпочинається 1 вересня святом – День знань – і закінчується не пізніше 1 липня.

Навчальні заняття організовуються за семестровою системою:

I семестр - з 02 вересня по 20 грудня;

II семестр - з 13 січня по 29 травня.

Упродовж навчального року для учнів проводяться канікули:

осінні з 28 жовтня по 03 листопада;

зимові з 23 грудня по 12 січня;

весняні з 23 березня по 29 березня.

2.3. Організація навчальних екскурсій та навчальної практики

Навчальні екскурсії та навчальна практика учнів організовуються відповідно до інструктивно-методичного листа МОНМС України від 06.02.2008 року за № 1/9 -61:

- для учнів 1-4 класів будуть організовані 3 екскурсії на природу та виробництво тривалістю до 3 годин на день протягом навчального року;

- для учнів 5-8 класів проводиться навчальна практика та навчальні екскурсії тривалістю до 3 годин в 5-6 класах, до 4 годин в 7-8 класах протягом навчального року

Узагальнена таблиця навчальних екскурсій та практики:

Предмет/ клас	5-А клас	5-Б клас	6-А клас	6-Б клас	7-А клас	7-Б клас	8-А клас	8-Б клас
Англійська мова	3	3	4	4	4	4	4	4
Історія	2	2	2	2	3	3	3	3
Фізкультура	4	4	4	4	4	4	4	4
Російська мова	-	-	-	1	-	2	-	-
Зарубіжна література	3	3	2	2	2	2	2	2
Географія	-	-	2	2	4	4	4	4
Природознавство	3	3	-	-	-	-	-	-
Біологія	-	-	2	2	4	4	4	4
Українська мова	-	-	1	1	2	2	2	2
Українська література	3	3	2	2	2	2	2	2
Геометрія	-	-	-	-	-	-	-	-
Музика	1	1	1	1	-	1	-	-
Основи здоров'я	3	3	2	2	2	1	2	2
Праця, технології	3	3	3	2	-	1	-	-
Інформатика	1	1	1	1	1	1	1	1
Образотворче мистецтво	2	2	2	2	-	1	-	-
Хімія	-	-	-	-	2	2	3	3
Фізика	-	-	-	-	3	3	3	3
Німецька мова	2	2	2	2	3	3	2	2
Мистецтво (англійською мовою)	-	-	-	-	2	-	2	2
Географія (англійською мовою)					2	-	2	2
Всього годин	30	30	30	30	40	40	40	40

2.4. Організація ДПА

У випускних класах (4, 9, 11) проводиться державна підсумкова атестація навчальних досягнень учнів відповідно до Положення про державну підсумкову атестацію учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти, затвердженого наказом МОН України від 30.12.2014 р. № 1547.

Розділ III. ПРИЗНАЧЕННЯ ШКОЛИ ТА ЗАСІБ ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ

Мелітопольська спеціалізована школа І-ІІІ ступенів № 23 ММР ЗО знаходиться у міській комунальній власності, є юридичною особою, має печатку, штамп, ідентифікаційний номер. Засновником навчального закладу є Мелітопольська міська рада.

Навчальний заклад у своїй діяльності керується Конституцією України, законами України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», іншими законодавчими актами України, зазначеними у частині «Нормативні документи, які регламентують створення ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ», рішеннями місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, Положенням про загальноосвітній навчальний заклад, іншими нормативно-правовими актами, Статутом школи.

Головною метою навчального закладу є створення такої освітньої системи, яка діє на засадах партнерства, максимальний розвиток учня і його підготовка до самореалізації у житті з опорою на такі ціннісні орієнтири як здоров'я учня, культура, родина, Батьківщина.

Пріоритетними напрямками діяльності СШ № 23 є:

- забезпечення реалізації права громадян на повну загальну середню освіту та забезпечення якісної освіти;
- розвиток громадянської компетентності здобувачів освіти – виховання шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій і звичаїв, державної та рідної мови, національних цінностей українського народу та інших народів і націй;
- забезпечення здобувачів освіти закладу високим рівнем володіння англійської мови (рівень B2+) – 11 клас, (рівень B1+) – 9 клас;
- підвищення мотивації учнів при вивченні другої іноземної (німецької) мови та забезпечення достатнім та високим рівнем володіння німецької мови (рівень B1+) – 11 клас, (рівень A2+) – 9 клас;
- комп'ютеризація та інформатизація освітнього процесу та впровадження інтернет-технологій;
- забезпечення належного рівня комп'ютерної та інформаційної грамотності здобувачів освіти та педагогів;
- формування і розвиток соціально зрілої, творчої особистості з усвідомленою громадянською позицією, почуттям національної самосвідомості, особистості, підготовленої до професійного самовизначення;
- полікультурне виховання, як процес соціалізації школярів, спрямований на оволодіння системою національних і загальнолюдських культурних цінностей, формування комунікативних умінь, що дозволяють школяреві здійснювати інтенсивну міжкультурну взаємодію, розуміти інші культури, толерантно ставитися до їх носіїв.

Саме виховання компетентної, відповідальної за своє життя людини і є головним завданням Мелітопольської спеціалізованої школи І-ІІІ ступенів № 23. Наш освітній заклад несе відповідальність перед особою, суспільством і державою за:

- безпечні умови освітньої діяльності;
- дотримання державних стандартів освіти;
- дотримання договірних зобов'язань із іншими суб'єктами освітньої, виробничої, наукової діяльності, у тому числі зобов'язань за міжнародними

угодами;

- дотримання фінансової дисципліни.

У відповідності до чинного законодавства заклад загальної середньої освіти здійснює освітній процес відповідно до рівнів загальноосвітніх програм трьох ступенів освіти:

I ступінь – початкова загальна освіта;

II ступінь – базова загальна освіта;

III ступінь – повна загальна середня освіта.

Основними засобами досягнення мети, виконання завдань та реалізації призначення школи є засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту загальноосвітніх програм, а також

- надання учням можливості випробувати свої сили в різних видах діяльності (інтелектуальній – участь у різноманітних предметних та міжпредметних конкурсах, турнірах, олімпіадах та співпраця з МАН на різних рівнях; трудовій – участь у різноманітних акціях, конкурсах, майстер-класах; художньо-естетичній – участь у виставках, конкурсах-оглядах; спортивній – участь у спортивних змаганнях і турнірах шкільного та міського рівнів);
- поглиблене вивчення англійської мови з 3-го класу;
- функціонування 5-9 (білінгвальних) класів із вивченням базового предмету «Мистецтво» та предметів «Інформатика», «Географія» англійською мовою на II ступені;
- введення для учнів III ступеня курсів та предметів для поглиблення профілю з англійської мови «Культура і мистецтво Великої Британії», «Англійська мова для ділового спілкування», що сприяють загальнокультурному розвитку особистості);
- вивчення II іноземної (німецької) мови з 5-го класу.

Освітні програми, реалізовані у закладі, спрямовані на:

- формування в учнів сучасної наукової картини світу;
- виховання працьовитості, любові до природи;
- розвиток в учнів національної самосвідомості;
- формування людини та громадянина, яка прагне вдосконалювання та перетворення суспільства;
- інтеграцію особистості в систему світової та національної культури;
- рішення задач формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві;
- виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей населення регіону, України та інших народів в умовах багатонаціональної держави;
- формування потреби учнів до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення.

Наша школа – школа рівних можливостей для всіх; школа, яка намагається дати можливості для розвитку кожній дитині та розвивати її таким чином, щоб вона була успішною в житті, школа компетентнісного розвитку і самовдосконалення з ідеалом вільної, життєлюбної, талановитої особистості. Тобто, навчаючи в освітньому закладі, ми створюємо умови для того, щоб дитина, змогла набутися всі життєві компетенції в тому обсязі, в якому вони їй потрібні для її успішного становлення. Сучасний підхід до стратегії розвитку освіти наголошує, що якість освіти є найефективнішим засобом для задоволення освітніх потреб суспільства, сім'ї, дитини. Якість оцінюється моральними та ринковими категоріями, це не тільки якість кінцевих результатів, але й всіх процесів, які впливають на кінцевий результат. Тому управління закладом зосереджене на управлінні якістю освіти. Школа працює на засадах «педагогіки партнерства».

Основні принципи цього підходу:

- повага до особистості;

- доброзичливість і позитивне ставлення;
- довіра у відносинах;
- діалог – взаємодія – взаємоповага;
- принципи соціального партнерства (рівність сторін, добровільність прийняття зобов'язань, обов'язковість виконання домовленостей).

Школа допомагає батькам здобувати спеціальні знання про стадії розвитку дитини, ефективні способи виховання в дитині сильних сторін характеру і чеснот залежно від її індивідуальних особливостей.

Тож, місія освітнього закладу «Творчий колектив односторонців (учнів, вчителів, батьків) працюватиме над розвитком автентичної компетентної особистості учнів як свідомих, успішних громадян світу шляхом впровадження стратегій самодисципліни, саморозвитку та самовдосконалення, цілеспрямованого пошуку та технологій самореалізації в освітній процес» цілком підкреслює роботу педагогічного колективу з учнями для досягнення максимального результату.

Розділ IV. ОПИС «МОДЕЛЬ» ВИПУСКНИКА ШКОЛИ

Випускник нашої школи – це цілісна, всебічно розвинена особистість, здатна до критичного мислення; людина з активною позицією, яка діє згідно з морально-етичними принципами і здатна приймати відповідальні рішення, поважає гідність і права іншої людини; інноватор – здатний змінювати навколишній світ, розвивати економіку за принципами сталого розвитку, конкурувати на ринку праці, учитися впродовж життя.

Випускник школи має міцні знання і вміло користується ними. Знання та вміння отримані учнем тісно взаємопов'язані з його ціннісними орієнтирами. Набуті життєві компетентності випускник вміло використовує для успішної самореалізації у житті, навчанні та праці. Він вміє критично мислити, логічно обґрунтовувати позицію, виявляти ініціативу, творити, вирішувати проблеми, оцінювати ризики та приймати рішення.

Випускник початкових класів має знання, уміння та навички, передбачені стандартом початкової освіти. Він упевнений у собі, старанний, працелюбний, самостійний, дисциплінований, вмотивований на досягнення успіху, вміє слухати і чути, критично мислити і має почуття самоконтролю, навички навчальної діяльності, культуру поведінки і мови, основи особистої гігієни і здорового способу життя.

Випускник закладу базової загальної середньої освіти володіє певними якостями і вміннями на рівні вимог державних освітніх стандартів успішно засвоює загальноосвітні програми з усіх предметів шкільного навчального плану; має систему розумових навичок (порівняння, узагальнення, аналіз, синтез, класифікацію, визначення головного). Володіє основами комп'ютерної грамотності, знає свої громадянські права і вміє їх реалізувати, оцінює свою діяльність з погляду моральності та етичних цінностей, дотримується правил культури поведінки і спілкування, веде здоровий спосіб життя, готовий до форм і методів навчання, які використовуються у старших класах.

Випускник закладу повної загальної середньої освіти має міцні знання на рівні вимог державних освітніх стандартів, що забезпечує вступ до закладів вищої професійної освіти та подальше успішне навчання, володіє іноземними мовами на високому рівні; має високий рівень комп'ютерної грамотності (програмування, навички технічного обслуговування), володіє культурою інтелектуальної діяльності, знає і поважає культуру України та інших народів, поважає свою й чужу гідність, права і свободи інших людей, дотримується правил культури поведінки і спілкування, має почуття соціальної відповідальності, веде здоровий спосіб життя; володіє способами отримання інформації, прагне духовного і соціального добробуту.

Випускник Мелітопольської спеціалізованої школи I-III ступенів № 23 – свідомий громадянин і патріот своєї країни, готовий до сміливих і успішних кроків у майбутнє. Це – передусім, людина творча, з великим потенціалом саморозвитку та самореалізації, широким спектром особистості:

- випускник школи добре проінформована особистість;
- прагне до самоосвіти та вдосконалення;
- готовий брати активну участь у суспільно-культурному житті громади;
- є свідомим громадянином, готовим відповідати за свої вчинки;
- свідомо ставиться до свого здоров'я та довкілля;
- мислить креативно, використовуючи увесь свій творчий потенціал.

Розділ V. ЦІЛІ ТА ЗАДАЧІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ШКОЛИ

5.1. Загальні положення Освітньої програми школи I ступеня «ПОЧАТКОВА ОСВІТА»

Метою початкової освіти є всебічний розвиток особистості дитини відповідно до її вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і пізнавальних потреб, формування загальнокультурних і морально-етичних цінностей, оволодіння ключовими і предметними компетентностями та наскрізними вміннями, необхідними життєвими і соціальними навичками, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві та продовження навчання в основній школі.

У частині надання послуг з отримання початкової освіти Освітня програма Мелітопольської спеціалізованої школи I-III ступенів № 23 окреслює рекомендовані підходи до планування й організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової освіти. Їх побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через окремі предмети або інтегровані курси;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Зміст цієї частини програми має потенціал для формування в учнів таких ключових компетентностей:

- здатність спілкуватися державною та англійською мовами;
- математична;
- компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій;
- екологічна;
- інформаційно-комунікаційна;
- здатність до навчання впродовж життя;
- громадянські та соціальні компетентності;
- культурна;
- підприємливість та фінансова грамотність, інноваційність;

та наскрізних умінь: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми.

Наскрізні вміння слугують підставою для інтеграції освітніх галузей.

Перелік освітніх галузей для 1, 2-х класів НУШ

- Мовно-літературна, у тому числі:

- Рідномовна освіта (українська мова та література) (МОВ)
- Іншомовна освіта (ІНО)
- Математична (МАО)
- Природнича (ПРО)
- Технологічна (ТЕО)
- Інформатична (ІФО)
- Соціальна і здоров'язбережувальна (СЗО)
- Громадянська та історична (ГІО)
- Мистецька (МІО)
- Фізкультурна (ФІО)

Тож, мовно-літературна галузь в 1 класі реалізується через інтегрований курс «Навчання грамоти» (7 год/тижд.), в 2 класі через окремі предмети «Українська мова», «Читання». Іншомовна освіта, як органічна складова мовно-літературної освітньої галузі, представлена навчальним предметом «Англійська мова» (2 год/тижд.).

Освітні галузі «Математична», «Фізкультурна» реалізуються через однойменні окремі предмети, відповідно, - «Математика», «Фізична культура». В 1, 2-х класах, за бажанням учителів, які пройшли курсову перепідготовку, і батьків, «Математика» реалізується за педагогічною технологією «Росток». У 2 класі - 5 год./тижд. (збільшення відбувається за рахунок 1 години варіативної складової).

Згідно методичних рекомендацій щодо викладання у початковій школі у 2019/2020 навчальному році та особливостями організації освітнього процесу в 1,2 класах за Типовою освітньою програмою, розробленою під керівництвом Савченко О.Я., частина навчального навантаження з фізичної культури (1 година на тиждень) використовуватиметься на вивчення хореографії, що теж забезпечувати рухову активність учнів.

Природнича, громадянська і історична, соціальна і здоров'язбережувальна галузі реалізуються через інтегрований курс «Я досліджую світ» (3 год/тижд.).

Технологічна освітня галузь реалізується через навчальний предмет «Дизайн і технології» (1 год/тижд.) у 1 класі. У 2 класі – через окремі навчальні предмети «Дизайн і технології» (1 год/тижд.) та «Інформатика» (1 год/тижд.).

Мистецька освітня галузь реалізуються через навчальні предмети за окремими видами мистецтва: «Музичне мистецтво» (1 год/тижд.) та «Образотворче мистецтво» (1 год/тижд.).

Рівні можливості і доступність закладу підтверджується відкриттям інклюзивних класів (ІБ,ІВ класи), де будуть навчатися учні із затримкою психічного розвитку за Типовою освітньою програмою, розробленою під керівництвом Савченко О.Я. Крім предметів, передбачених програмою, для учнів з особливими освітніми потребами будуть передбачені години для проведення корекційно-розвиткових занять:

- корекція розвитку;
- розвиток мовлення;
- ритміка.

Перелік освітніх галузей для 3-4-х класів

Освітня галузь "Мови і літератури" через окремі предмети "Українська мова (мова і літературне читання)", "Іноземна мова". У 3-х класах, за бажанням учителів, які пройшли курсову перепідготовку, і батьків, «Українська мова» реалізуватиметься за педагогічною технологією «Росток».

Освітні галузі "Математика", "Природознавство" реалізуються через однойменні окремі предмети, відповідно, - "Математика", "Природознавство".

У 3-х класах, за бажанням учителів, які пройшли курсову перепідготовку, і батьків, «Математика» продовжує реалізуватися за педагогічною технологією «Росток» - 5 год./тижд. (збільшення відбувається за рахунок 1 години варіативної складової).

Освітня галузь "Суспільствознавство" реалізується предметом "Я у світі" у 3-4-х

класах.

Освітня галузь "Здоров'я і фізична культура" реалізується окремими предметами "Основи здоров'я" та "Фізична культура".

Освітня галузь "Технології" реалізується через окремі предмети "Трудове навчання" та "Інформатика".

Освітня галузь "Мистецтво" реалізується окремими предметами "Музичне мистецтво" та «Образотворче мистецтво».

Загалом загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення, які натеper подані в рамках навчальних планів, що розміщенні в Розділі 6 Освітньої програми школи.

Тож, загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1-4-х класів складає 3230 годин/навчальний рік:

- ✓ у 1-х класах – 700 годин/навчальний рік
- ✓ для 2-х класів – 770 годин/навчальний рік,
- ✓ для 3-х класів – 910 годин/навчальний рік,
- ✓ для 4-х класів – 910 годин/навчальний рік.

Очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм з предметів та інтегрованих курсів, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України», надано в Розділі 9 Освітньої програми школи.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів здійснюється на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження індивідуального розвитку учнів у процесі навчання. За цих умов контрольно-оцінювальна діяльність набуває для учнів формувального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів просування конкретного учня у навчанні, а визначення особистих результатів учнів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Упродовж навчання в початковій школі учні опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє стимулюванню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин і корекції у знаннях, уміннях, навичках.

Навчальні досягнення учнів у 1-2 класах підлягають формувальному (вербальному) оцінюванню, у 3-4 – формувальному та підсумковому (бальному) оцінюванню.

Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток учнів; вибудовувати індивідуальну траєкторію розвитку дитини; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати до прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, відсутність побоювання помилитися, переконання у власних можливостях і здібностях.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень учня/учениці з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Здобувачі початкової освіти проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освіти.

З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, коригування та прогнозування їх розвитку проводитимуться моніторингові дослідження навчальних досягнень учнів на шкільному рівні, а також на рівні окремих класів. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей початкової освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, які вчитель організує у межах уроку або в

позаурочний час. Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватися та розширюватися у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

5.2. Загальні положення освітньої програми школи II ступеня «БАЗОВА ЗАГАЛЬНА СЕРЕДНЯ ОСВІТА»

У частині надання послуг з отримання базової середньої освіти Освітня програма Мелітопольської спеціалізованої школи I-III ступенів №23 окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-9-х класів складає 5845 годин/навчальний рік:

- ✓ для 5-х класів – 1050 годин/навчальний рік,
- ✓ для 6-х класів – 1155 годин/навчальний рік,
- ✓ для 7-х класів – 1172,5 годин/навчальний рік,
- ✓ для 8-х класів – 1207,5 годин/навчальний рік,
- ✓ для 9-х класів – 1260 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах 5-9 класів, що подані у Розділі 6 Освітньої програми школи.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- Мови і літератури
- Суспільствознавство
- Мистецтво
- Математика
- Природознавство
- Технології
- Здоров'я і фізична культура

Навчальні плани II ступеня передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні та варіативну складову, що є шкільним компонентом і задовольняє освітні потреби учнів та їх батьків.

За рішенням Ради школи (протокол №6 від 24.05.2019), з урахуванням кадрового забезпечення, відповідно до запитів учнів і їх батьків, години інваріантної складової на вивчення базових курсів за вибором навчального закладу в 5-А, 5-Б, 6-А, 7-А, 8-А, 8-Б, 9-А, 9-Б (білінгвальних) класах з поглибленим вивченням англійської мови, з метою розширення можливостей англомовного спілкування через практичне оволодіння лексичним і граматичним матеріалом на базі реальних комунікативних ситуацій, надано на вивчення «Інформатики» та «Географії» з перемінним використанням двох мов – державної та англійської.

Слід зазначити, що починаючи з 7-го класу курс «Мистецтво» вивчається іноземною мовою згідно навчальних планів для білінгвальних класів.

Години курсів розподілені таким чином:

Клас	Базові курси за вибором навчального закладу
5А,Б	Інформатика (англійською мовою)
6А	Інформатика (англійською мовою)
7А	Інформатика (англійською мовою)

	Географія (англійською мовою)
8 А,Б	Інформатика (англійською мовою)
	Географія (англійською мовою)
9	Інформатика (англійською мовою)
	Географія (англійською мовою)

Години варіативної складової передбачено на:

- предмети інваріантної складової:

– відповідно до наказу МОН України від 20.04.2018 р. № 405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня» у 5-6-х класах освітня галузь «Мистецтво» реалізується навчальними предметами «Образотворче мистецтво» і «Музичне мистецтво», використовуючи години варіативної складової, а саме:

Класи	Предмет	Кількість годин
5А,Б, 6А,Б класи	музичне мистецтво	0,5 годин

- факультативи:

відповідно до запитів учнів і їх батьків визначено предмети для факультативного вивчення, а саме:

- з метою набуття дітьми культурно-релігійної освіченості та для знайомства з духовною спадщиною народу в 9-Б класі виділяються години для вивчення факультативу «Основи християнської етики»;
- для розвитку навичок грамотного письма та з урахуванням нової соціально-мовної ситуації, яка склалася в Україні учням 9-А класу надаються години для вивчення факультативу «Російська мова».
- для розвитку умінь застосовувати різноманітні мовні засоби, що найкраще відповідають завданню спілкування між людьми у певних умовах, в 7-А класі надаються години на вивчення курсу за вибором «Сучасна українська літературна мова: морфологія»;
- для розвитку математичної компетентності у 8-А класі надаються години на вивчення курсу за вибором із математики «Розв’язування задач з параметрами. 8-11 кл.»;
- для поглиблення знань про історичну спадщину України в 8-Б класі виділяються години для вивчення факультативу з історії «Історія українського козацтва».

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Очікувані результати
-------	------------------------	----------------------

1	Спілкування державною мовою	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем
2	Спілкування іноземними мовами	Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб. Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою. Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.
3	Математична компетентність	Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації

4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
5	Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
6	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії
7	Ініціативність і підприємливість	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
8	Соціальна і громадянська компетентності	Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній

		роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва
10	Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголем, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя

Виокремлюються в навчальних програмах такі наскрізні лінії ключових компетентностей:

- «Екологічна безпека й сталий розвиток»;
- «Громадянська відповідальність»;
- «Здоров'я і безпека»;
- «Підприємливість і фінансова грамотність».

Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати знання, отримані у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища – зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети – виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласні та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- предмети за вибором;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.
Громадянська відповідальність	Сприяє формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.
Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.

Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.
--	--

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- урок формування компетентностей;
- урок розвитку компетентностей;
- урок перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- урок корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття – це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт).

Система внутрішнього забезпечення якості освіти складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності відповідає спеціалізації школи, маємо досвідчених педагогів англійської мови;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності відповідає державним програмам, затвердженим МОН України;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності згідно Положення про кабінети забезпечення здійснено в кабінетах англійської мови;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей) планується відповідно плану-графіку внутрішнього шкільного моніторингу.

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності планується через систему роботи методичних об'єднань, педагогічні ради та психолого-педагогічні семінари;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення через накази по школі, в яких визначаємо як позитивні, так і негативні сторони і плануємо заходи корекції;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти запланований у планах роботи психолога та соціального педагога;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників через систему післядипломної освіти педагогів, веб-платформи та форми методичної роботи.

5.3. Загальні положення освітньої програми школи III ступеня «ПОВНА ЗАГАЛЬНА СЕРЕДНЯ ОСВІТА»

Освітня програма повної загальної середньої освіти Мелітопольської спеціалізованої школи I-III ступенів №23 окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 11-го класу складає 1330 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах, що подані у Розділі 6 Освітньої програми школи.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- Мови і літератури
- Суспільствознавство
- Математика
- Природознавство
- Технології
- Здоров'я і фізична культура

Навчальні плани III ступеня передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні та варіативну складову, що є шкільним компонентом і задовольняє освітні потреби учнів та їх батьків.

За рішенням педагогічної ради школи від 26.04.2018, протокол №4 обрано другий варіант Типової освітньої програми, що містить перелік базових предметів, який включає окремі предмети суспільно-гуманітарного та математично-природничого циклів. До базових предметів належать: «Українська мова», «Українська література», «Зарубіжна література», «Іноземна мова», «Історія України», «Всесвітня історія», «Громадянська освіта», «Математика», «Фізика і астрономія», «Біологія і екологія», «Хімія», «Географія», «Фізична культура», «Захист Вітчизни», який логічно продовжувати впроваджувати і в 11 класі.

Реалізація змісту освіти, визначеного Державним стандартом, також забезпечується вибірково-обов'язковими предметами («Інформатика», «Технології», «Мистецтво»), що вивчаються на рівні стандарту. Із запропонованого переліку учні 10 класу (2018 р.) обрали одночасно два предмети «Інформатика» та «Технології», які продовжуватимуть вивчати і в 11 класі.

Заняття з курсу «Захист Вітчизни» проводяться протягом навчального року як інтегрований курс без поділу на вивчення предмету на групи за гендерною приналежністю, у т. ч. з використанням навчально-методичної бази військових частин та військового комісаріату.

Вивчення екології в 11 класі здійснюється інтегровано з біологією. У такому випадку на вивчення інтегрованого курсу відводиться 2 години на тиждень (1,5 – біологія + 0,5 – екологія).

Зміст профілю навчання реалізується системою окремих предметів і курсів:

- профільні предмети, що вивчаються на профільному рівні;
- курси за вибором, до яких належать спеціальні елективні курси англійською мовою.

Кількість годин для вивчення профільного предмета складається з кількості годин, відведених навчальним планом на вивчення відповідних базових предметів, і кількості годин, передбачених на профільні предмети (англійська мова – 5 год/тижд).

Години варіативної складової передбачено на:

- курси за вибором:

- для розвитку лінгвосоціокультурної та мовної компетенції учнів продовжується введення такий цикл профільних елективних курсів з англійською мовою: «Культура і мистецтво Великої Британії» (Culture and Art of Great Britain), «Англійська мова для ділового спілкування» (English for Business Communication).

Класи	Предмет	Кількість годин
11 клас	«Культура і мистецтво Великої Британії»	1 година
	«Англійська мова для ділового спілкування»	1 година

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невірних і некоректних іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем
2	Спілкування іноземними мовами	Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб. Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою. Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова

		література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.
3	Математична компетентність	Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
5	Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
6	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.

		Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії
7	Ініціативність і підприємливість	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
8	Соціальна і громадянська компетентності	Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах

		мистецтва
10	Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя

Виокремлюються в навчальних програмах такі наскрізні лінії ключових компетентностей:

- «Екологічна безпека й сталий розвиток»;
- «Громадянська відповідальність»;
- «Здоров'я і безпека»;
- «Підприємливість і фінансова грамотність».

Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласні та загальношкільні проекти. ;
- предмети за вибором;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми.

Громадянська відповідальність	Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.
Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.
Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- урок формування компетентностей;
- урок розвитку компетентностей;
- урок перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- урок корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосовувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття – це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт).

Система внутрішнього забезпечення якості освіти складається з наступних

компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності відповідає спеціалізації школи, маємо освічених педагогів англійської мови;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності відповідає державним програмам, затвердженим МОН України;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності згідно Положення про кабінети забезпечення здійснено в кабінетах англійської мови;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей) планується відповідно плану-графіку внутрішнього шкільного моніторингу.

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності планується через систему роботи методичних об'єднань, педагогічні ради та психолого-педагогічні семінари;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення через накази по школі, в яких визначаємо як позитивні, так і негативні сторони і плануємо заходи корекції;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти запланований у планах роботи психолога та соціального педагога;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників через систему післядипломної освіти педагогів, веб-платформи та форми методичної роботи.

5.4. Цілі та задачі освітнього процесу на поточний період

Цілі та задачі освітнього процесу на кожній ступені реалізації освітньої програми Мелітопольської спеціалізованої школи I-III ступенів № 23 ММР ЗО обумовлені «моделлю» випускника, призначенням і місцем закладу в освітньому просторі міста, її діяльністю, участю у Всеукраїнських та міжнародних проєктах і програмах. Вони вимірні, досяжні, визначені за часом, несуперечливими по відношенню одна до одної тощо. Тож, вони відповідають загальним вимогам, що пропонуються до визначення цілей і задач.

Цілі освітнього процесу, поставлені перед закладом на 2019-2020 н.р.

- забезпечення засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту початкової, базової та середньої (повної) загальної освіти на рівні вимог державного освітнього стандарту;
- забезпечення наступності освітніх програм усіх рівнів;
- створення основи для адаптації учнів до життя в суспільстві, для усвідомленого вибору та наступного засвоєння професійних освітніх програм;
- формування позитивної мотивації учнів до навчальної діяльності;
- забезпечення соціально-педагогічних відносин, що зберігають фізичне, психічне та соціальне здоров'я учнів;
- підвищення кваліфікації педагогічних працівників шляхом своєчасного та якісного проходження курсів перепідготовки;
- проведення атестації та сертифікації педагогів;
- цілеспрямоване вдосконалення навчально-матеріальної бази школи.

Розділ VI. НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ТА ЙОГО ОБҐРУНТУВАННЯ

6.1. Розподіл годин інваріантного та варіативного складників

Навчальний план Освітньої програми Мелітопольської спеціалізованої школи I-III ступенів №23 Мелітопольської міської ради Запорізької області охоплює інваріантний складник, сформований на державному рівні, та варіативний складник, де передбачені години на вивчення окремих предметів інваріантного складника, упровадження спецкурсів, курсів за вибором, факультативів та індивідуальних занять.

Повноцінність загальної середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантного, так і варіативного складників навчального плану. З метою забезпечення виконання Державного стандарту освіти забезпечено викладання предметів інваріантного складника, що визначені Типовими освітніми програмами для кожного класу, в повному обсязі.

За рішенням Ради школи, з урахуванням кадрового забезпечення, відповідно до запитів учнів і їх батьків, години інваріантної складової на вивчення базових курсів за вибором навчального закладу в 5-А,Б, 6-А, 7-А, 8-А,Б, 9-А,Б (**білінгвальних**) класах з поглибленим вивченням англійської мови, з метою розширення можливостей англомовного спілкування через практичне оволодіння лексичним і граматичним матеріалом на базі реальних комунікативних ситуацій, передбачено вивчення «Інформатики» та «Географії» з перемінним використанням двох мов – державної та англійської.

Слід зазначити, що починаючи з 7-го класу курс «Мистецтво» вивчається іноземною мовою згідно Типових навчальних планів для білінгвальних класів.

Реалізація змісту освіти, визначеного Державним стандартом, також забезпечується вибірково-обов'язковими предметами («Інформатика», «Технології», «Мистецтво»), що вивчаються на рівні стандарту. Із запропонованого переліку учні 11 класу продовжать вивчати одночасно два предмети «Інформатика» та «Технології».

Години курсів та профільних предметів розподілені таким чином:

Клас	Базові курси за вибором навчального закладу	Цикл вибірково-обов'язкові предмети, що вивчаються на рівні стандарту/цикл профільних предметів
------	---	---

5-А,Б	Інформатика (англійською мовою)	
6-А	Інформатика (англійською мовою)	
7-А	Інформатика (англійською мовою)	
	Географія (англійською мовою)	
8-А,Б	Інформатика (англійською мовою)	
	Географія (англійською мовою)	
9-А,Б	Інформатика (англійською мовою)	
	Географія (англійською мовою)	
11		Інформатика
		Технології

Відповідно методичних рекомендацій щодо викладання у початковій школі у 2019/2020 навчальному році та особливостями організації освітнього процесу в 1,2 класах за Типовою освітньою програмою, розробленою під керівництвом Савченко О.Я., частина навчального навантаження з фізичної культури (1 година на тиждень) використовуватиметься на вивчення хореографії, що теж забезпечуватиме рухову активність учнів.

Класи	Предмет	
	Фізична культура	Хореографія
1-А,Б,В	2	1
2-А,Б	Всього: 3 год./тижд.	

У 1-х, 2-х, 3-х класах, за бажанням учителів, які пройшли курсову перепідготовку, і батьків, «Математика» реалізується за педагогічною технологією «Росток». У 3-х класах за педагогічною технологією «Росток» вивчатимуть учні і «Українську мову».

Класи	Предмет	Кількість годин	
		Інваріантний складник	Варіативний складник
1-А,Б,В	математика	4	-
		Всього: 4 год./тижд.	
2-А,Б 3-А,Б	математика	4	1
		Всього: 5 год./тижд.	
3-А,Б	українська мова	4	-
		Всього: 4 год./тижд.	

Години варіативного складника передбачено на:

– **предмети інваріантної складової:**

- відповідно до наказів МОН України від 20.04.2018 р. № 405 та 406 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти» у 3-4-х та 5-6-х, 7-Б класах освітня галузь «Мистецтво» реалізується навчальними предметами «Образотворче мистецтво» і «Музичне мистецтво», використовуючи години варіативної складової, а саме:

Класи	Предмет	Кількість годин
3-А,Б, 4-А,Б класи	музичне мистецтво	1 година
5-А,Б, 6-А,Б, 7-Б класи	музичне мистецтво	0,5 годин

– **курси за вибором:**

- відповідно до запитів учнів і їх батьків, з метою розвитку демократичної, громадянської компетентностей молодших школярів виділяються години на вивчення курсу за вибором:

Класи	Предмет	Кількість годин
1-А,Б,В класи	Читаємо. Розуміємо. Творимо	1 година

- для розвитку лінгвосоціокультурної та мовної компетенції учнів вводиться такий цикл профільних елективних курсів заанглійською мовою: «Культура і

мистецтво Великої Британії» (Culture and Art of Great Britain), «Англійська мова для ділового спілкування» (English for Business Communication).

- для розвитку математичної компетентності у 8-А класі надаються години на оволодіння курсу за вибором із математики «Розв’язування задач з параметрами. 8-11 кл»;
- для поглиблення знань про історичну спадщину України в 8-Б класі виділяються години для вивчення курсу за вибором із історії «Історія українського козацтва».

Класи	Предмет	Кількість годин
8-А, Б класи (міжкласні курси за вибором)	«Розв’язування задач з параметрами. 8-11 кл.» (математика)	1 година
	«Історія українського козацтва» (історія)	1 година
11 клас	«Культура і мистецтво Великої Британії»	1 година
	«Англійська мова для ділового спілкування»	1 година

Слід зазначити, 8-х класах курси за вибором «Розв’язування задач з параметрами. 8-11 кл.», «Історія українського козацтва» організовуються на міжкласній основі.

– **факультативи:**

відповідно до запитів учнів і їх батьків визначено предмети для факультативного вивчення, а саме:

- з метою набуття дітьми культурно-релігійної освіченості та для знайомства з духовною спадщиною народу в 9-Б класі виділяються години для вивчення факультативу «Основи християнської етики»;
- для розвитку навичок грамотного письма та з урахуванням нової соціально-мовної ситуації учням 9-А класу надаються години для вивчення факультативу «Російська мова».
- для розвитку умінь застосовувати різноманітні мовні засоби, що найкраще відповідають завданню спілкування між людьми у певних умовах, в 7-А класі надаються години на вивчення факультативу «Сучасна українська літературна мова: морфологія»;

Слід зазначити, що в 9-х класах факультативи «Російська мова», «Основи християнської етики» організовуються на міжкласній основі.

Класи	Предмет	Кількість годин
9-А, Б класи (міжкласні факультативи)	«Російська мова»	0,5 години
	«Основи християнської етики»	0,5 години

6.2. Порядок вивчення окремих навчальних предметів

Навчальний предмет «Я у світі» в 3, 4-х класах вивчається як окремий предмет. Згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 08.03.2015 року № 518 «Про зміни назви навчального предмета» назва шкільного навчального предмета «Світова література» змінена на «Зарубіжна література».

У межах освітньої галузі «Суспільствознавство» у 5-х класах вивчається курс «Історія України (Вступ до історії)», у 6-х класах інтегрований курс «Всесвітня історія. Історія України».

Освітня галузь «Мистецтво» реалізується навчальними предметами «Образотворче мистецтво» і «Музичне мистецтво».

Вивчення регіональних курсів забезпечено згідно з наказом Запорізького обласного управління освіти від 12.05.2009 року за № 250. Викладання цих курсів введено інтегровано, а саме:

- «Історія рідного краю» буде вивчатися в 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 класах у ході викладання предметів «Я у світі», «Історія України (Вступ до історії)» або інтегрованих курсів «Всесвітня історія. Історія України», «Історія України» під час вивчення місцевого матеріалу;
- «Екологія рідного краю» буде вивчатися 2-5 класах під час викладання предмету «Природознавство» та під час вивчення місцевого матеріалу; учні 6,7,8,9 класів «Екологію рідного краю» вивчатимуть у ході викладання предмету «Біологія» під час вивчення місцевого матеріалу, учні 11 класу вивчатимуть під час вивчення місцевого матеріалу з предмету «Біологія і екологія».
- Освітня галузь «Технології» 3-6, 7-Б класах реалізується через предмети «Трудове навчання» та «Інформатика», в 7-А-9 класах – через предмет «Інформатика», в 11-му класі через предмет «Технології» та «Інформатика». Технологічна освітня галузь в 1 класах реалізується через навчальний предмет «Дизайн і технології», у 2-х класах - через навчальний предмет «Дизайн і технології» та «Інформатика».

Предмет «Трудове навчання» в 5-6, 7-Б класах, відповідно до матеріально-технічного забезпечення кабінету, вікових особливостей учнів та їх інтересів, реалізується варіативними модулями:

Клас	Назва модуля «Обслуговуючі види праці»
5-А,Б (без ділення на групи)	«Листівка» «Гольниця» «Серветка» «М'яка плоска іграшка» «Торбинка для дрібничок» «Лялька - мотанка» «Прикраса з бісеру» «Брелок» «Технологія побутової діяльності та самообслуговування»
6-А,Б (без ділення на групи)	«Об'ємна м'яка іграшка» «Декоративні квіти» «Прикраси з ниток» «Ялинкова прикраса» «Підставка під горнятка» «Органайзер для рукоділля» «Салати» «Писанка» «Технологія побутової діяльності та самообслуговування»
7-Б (без поділу на групи)	«Чохол для горнятка» «Гаманець» «Технологічний одяг для кухні» «Декоративний рушник»

Предмет «Технології» в 11 класі, відповідно до матеріально-технічного забезпечення кабінету, вікових особливостей учнів та їх інтересів, реалізується варіативними модулями:

Клас	Назва модуля
11 (без ділення на групи)	Краса та здоров'я

Предмет «Фізична культура» в 5-11 класах, відповідно до матеріально-технічного

забезпечення предмету, вікових особливостей учнів та їх інтересів, реалізується варіативними модулями:

Клас	Назви модулів
5-11 (без ділення на групи)	Легка атлетика Футбол Баскетбол Волейбол Гімнастика Аеробіка Гандбол Теніс

У 2019/2020 навчальному році визначено такий порядок викладання предметів інваріантної та варіативної складових, на які виділено не цілу кількість годин:

№ з/п	Назва навчального предмету, спецкурсу тощо	Спрямування	Клас	Кількість годин за робочим навчальним планом	Кількість годин	
					I семестр	II семестр
1	Українська мова	Навчальний предмет інваріантної складової	7-А,Б	2,5	2,5 години упродовж навчального року	
2	Хімія	Навчальний предмет інваріантної складової	7-А,Б	1,5	1,5 години упродовж навчального року	
3	Інформатика (англійською мовою)	Навчальний предмет інваріантної складової	7-А, 8-А,Б, 9-А,Б	0,5	0,5 години упродовж навчального року	
4	Географія (англійською мовою)	Навчальний предмет інваріантної складової	7-А, 8-А,Б, 9-А,Б	0,5	0,5 години упродовж навчального року	
5	Історія України, історія рідного краю	Навчальний предмет інваріантної складової	8-А,Б, 9-А,Б, 11	1,5	1,5 години упродовж навчального року	
6	Мистецтво (англійською мовою)	Навчальний предмет інваріантної складової	8-А,Б, 9-А,Б	0,5	0,5 години упродовж навчального року	
7	Географія	Навчальний предмет інваріантної складової	7-Б, 9-А,Б	1,5	2	1
8	Основи здоров'я	Навчальний предмет інваріантної складової	7-Б, 9-А,Б	0,5	0	1
9	Фізика	Навчальний	9-А,Б	2,5	2,5 години упродовж	

		предмет інваріантної складової			навчального року	
10	Музичне мистецтво	Навчальний предмет інваріантної складової	5-А,Б, 6-А,Б, 7-Б	0,5	0,5 години упродовж навчального року	
11	Образотворче мистецтво	Навчальний предмет інваріантної складової	7-Б	0,5	0,5 години упродовж навчального року	
12	Українська мова	Навчальний предмет інваріантної складової	5-А,Б, 6-А,Б	3,5	3,5 години упродовж навчального року	
13	Біологія	Навчальний предмет інваріантної складової	7-Б	1,5	1,5 години упродовж навчального року	
14	Технології	Вибірково- обов'язковий предмет	11	1,5	1,5 години упродовж навчального року	
15	Інформатика	Вибірково- обов'язковий предмет	11	1,5	1,5 години упродовж навчального року	
16	Захист Вітчизни	Навчальний предмет інваріантної складової	11	1,5	1,5 години упродовж навчального року	
17	Російська мова	Факультатив варіативної складової	9-А	0,5	0,5 годин упродовж навчального року	
18	Основи християнської етики	Факультатив варіативної складової	9-Б	0,5	0,5 годин упродовж навчального року	
19	Українська мова	Навчальний предмет інваріантної складової	2-3 класи	3,5	4	3
20	Читання. Літературне читання	Навчальний предмет інваріантної складової	2-3 класи	3,5	3	4

Поділ класів при вивченні окремих предметів здійснюється згідно з чинними нормативами (наказ Міністерства освіти і науки від 20.02.2002 № 128) та розпоряджень управління освіти Мелітопольської міської ради Запорізької області і передбачає поділ на групи.

	Предмети	
--	-----------------	--

Клас	Технології (на гендерній основі)	Українська мова (на пропорційній основі)	Інформатика (на пропорційній основі)	Англійська мова (на пропорційній основі)	Друга іноземна мова (на пропорційній основі)	Інформатика (англійською мовою) (на пропорційній основі)	Географія (англійською мовою) (на пропорційній основі)	Мистецтво (англійською мовою) (на пропорційній основі)	Захист Вітчизни (на гендерній основі)
1А,Б,В		2		2					
2А,Б		2	2	2					
3А,Б		2	2	2					
4А,Б		2(4Б)	2	2					
5А,Б	Не передбачено	2	2	2	2	2			
6А,Б		2 (6А)	2	2	2(6А)	2(6А)			
7А,Б			2	2		2(7А)	2(7А)	2(7А)	
8А,Б			2	2		2	2	2	
9А,Б			2	2		2	2	2	
11			2	2					2 (за рахунок позакл.роб)

6.3. Освітня програма складена відповідно до Типових освітніх програм закладів загальної середньої освіти:

Освітня програма складена відповідно до Типових освітніх програм закладів загальної середньої освіти:

№ додатка до освітньої програми	Класи	Мова навчання	Варіанти навчальних планів, до Типових освітніх програм, затверджених МОН
№ 1	1-А,Б,В	з українською мовою навчання	Навчальний план до Типової освітньої програми О.Я. Савченко для закладів загальної середньої освіти І ступеня, затвердженого наказом МОН України від 21.03.2018 р. № 268
№1 (продовження)	1-А,Б,В	з українською мовою навчання	Додаток №5 до Типової освітньої програми початкової освіти спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із затримкою психічного розвитку, затвердженого наказом МОН України від 26.07.2018 р. № 814
№ 2	2-А,Б	з українською мовою навчання	Навчальний план до Типової освітньої програми О.Я. Савченко для закладів загальної середньої освіти І ступеня, затвердженого наказом МОН України від 21.03.2018 р. № 268

№3,4	3-А,Б 4-А,Б	з українською мовою навчання	Таблиця №4 до Типової освітньої програми Навчальний план спеціалізованої школи з українською мовою навчання і поглибленим вивченням іноземних мов (І ступінь), затверджений наказом МОН України від 20.04.2018 р. № 407
№ 7, 9	6-Б, 7-Б	з російською мовою навчання	Таблиця №4 до Типової освітньої програми Навчальний план спеціалізованої школи з навчанням мовою корінного народу, національної меншини і поглибленим вивченням іноземних мов (ІІ ступінь), затверджений наказом МОН України від 20.04.2018 р. № 405
№ 5, 6,8,10,11	5-А,Б, 6-А, 7-А,, 8-А,Б, 9-А, Б	з українською мовою навчання	Таблиця № 9 до Типової освітньої програми Навчальний план білінгвальних класів у закладах з українською мовою навчання (ІІ ступінь), затверджений наказом МОН України від 20.04.2018 р. № 405
№ 12	11	з українською мовою навчання	Таблиця № 2 до Типової освітньої програми. Навчальний план для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти, Таблиця № 3 орієнтована кількість навчальних годин для профільних предметів (ІІІ ступінь), затверджений наказом МОН України від 20.04.2018 р. № 408

Додаток №1
до освітньої програми СШ №23

Мелітопольська спеціалізована школа І-ІІІ ступенів № 23
Мелітопольської міської ради Запорізької області
Навчальний план на 2019/2020н.р.
(за програмою Савченко О.Я.)
для 1-х класів

1. Мова викладання – українська
2. Наказ МОН України – від 21.03.2018 № 268

Назва освітньої галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень/рік		
		1 -А	1 - Б	1-В
1.Інваріантний складник				
Мовно-літературна	Навчання грамоти	7/245	7/245	7/245
Іншомовна	Англійська мова	2/70	2/70	2/70
Математична	Математика	4/140	4/140	4/140
Я досліджую світ (природнича, громадянська, історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)	Я досліджую світ	3/105	3/105	3/105

Технологічна	Дизайн і технології	1/35	1/35	1/35
Інформатична	Інформатика	-	-	-
Мистецька	Образотворче мистецтво	1/35	1/35	1/35
	Музичне мистецтво	1/35	1/35	1/35
Фізкультурна	Фізична культура	2/70	2/70	2/70
	Хореографія	1/35	1/35	1/35
Усього		19/665 + 3/105	19/665 + 3/105	19/665 + 3/105
2. Варіативний складник				
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей	2.1 Курс за вибором Читаємо. Розуміємо. Творимо	1/35	1/35	1/35
Загальнорічна кількість навчальних годин		805	805	805
<i>Гранично допустиме тижневе/річне навчальне навантаження учня (без урахування годин фізичної культури)</i>		20/700	20/700	20/700
<i>Сумарна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу класів на групи)</i>		23/805	23/805	23/805

Директор СШ № 23 _____ О.ТЮРІНА

Додаток №1 (продовження)
до освітньої програми СШ №23

**Навчальний план на 2019/2020н.р.
для дітей з особливими освітніми потребами
(із затримкою психічного розвитку)**

1. Мова викладання – українська
2. Номер додатка та наказу МОН України - від 26.07.2018 № 814, (Додаток №5)

Назва освітньої галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень	
		1-Б	1 – В
1.Інваріантний складник			
Мовно-літературна	Навчання грамоти	7	7
	Англійська мова	2	2
Математична	Математика	4	4
Природнича, громадянська, історична, соціальна, здоров’язбережувальна	Я досліджую світ	3	3
Технологічна	Дизайн і технології	1	1
Інформатична	Інформатика	-	-
Мистецька	Образотворче мистецтво	1	1

	Музичне мистецтво	1	1
Фізкультурна	Фізична культура	2	2
	Хореографія	1	1
Усього		19 + 3	19+ 3
Корекційно-розвиткова робота	Корекція розвитку (заняття з психологом)	2	2
	Ритміка (лікувальна фізкультура)	1	-
	Розвиток мовлення (заняття з логопедом та дефектологом)	4	4
Усього		7	6
2. Варіативний складник			
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей	2.1 Курс за вибором Права дитини	1	1
<i>Гранично допустиме тижневе/ річне навчальне навантаження учня (без урахування годин фізичної культури та корекційно-розвиткової роботи)</i>		20	20
<i>Сумарна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу класів на групи)</i>		30	29

Директор СШ № 23 _____ О.ТЮРІНА

Додаток №2
до освітньої програми СШ №23

Мелітопольська спеціалізована школа І-ІІІ ступенів № 23
Мелітопольської міської ради Запорізької області
Навчальний план на 2019/2020 н.р.
(за програмою Савченко О.Я.)
для 2-х класів

1. Мова викладання – **українська**
2. Наказ МОН України – **від 21.03.2018 № 268**

Назва освітньої галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень/рік	
		2 -А	2 - Б
1.Інваріантний складник			
Мовно-літературна	Українська мова. Читання	7/245	7/245
Іншомовна	Англійська мова	3/105	3/105
Математична*	Математика	5/175	5/175
Я досліджую світ (природнича, громадянська історична, соціальна, здоров'язбережувальна	Я досліджую світ	3/105	3/105

галузі)			
Технологічна	Дизайн і технології	1/35	1/35
Інформатична	Інформатика	1/35	1/35
Мистецька	Образотворче мистецтво	1/35	1/35
	Музичне мистецтво	1/35	1/35
Фізкультурна	Фізична культура	2/70	2/70
	Хореографія	1/35	1/35
Усього		22/770 + 3/105	22/770 + 3/105
Загальнорічна кількість навчальних годин		875	875
Гранично допустиме тижневе/ річне навчальне навантаження учня (без урахування годин фізичної культури)		22/770	22/770
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету(без урахування поділу класів на групи)		25/875	25/875

*освітня галузь «Математична» реалізується навчальним предметом «Математика» за педагогічною технологією «Росток», використовуючи 1 годину варіативної складової

Директор СШ № 23 _____ О.ТЮРІНА

Додаток №3
до освітньої програми СШ №23

Мелітопольська спеціалізована школа І-ІІІ ступенів № 23
Мелітопольської міської ради Запорізької області
Навчальний план на 2019/2020н.р.
для 3-х класів

1. Мова викладання – українська
2. Класи з поглибленим вивченням англійської мови
3. Предмет, що вивчається на поглибленому рівні – англійська мова
4. Номер додатка та наказу МОН України – від 20.04.2018 р. № 407, (Додаток №4)

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень	
		З - А	З - Б
1.Інваріантна складова			
Мови і літератури (мовний і літературний компоненти)	Українська мова. Літературне читання	7	7
	Англійська мова	3	3
Математика**	Математика	5	5
Природознавство	Природознавство, екологія рідного краю	2	2

Суспільствознавство	Я у світі	1	1
Мистецтво*	Образотворче мистецтво	1	1
Технології	Трудове навчання	1	1
	Інформатика	1	1
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1
	Фізична культура	3	3
Разом		22 + 3	22+ 3
2.Варіативна складова			
2.1 Предмети за вибором (<i>обов'язкові</i>) 1. Музичне мистецтво		1	1
<i>Гранично допустиме навчальне навантаження на 1 учня (без урахування годин фізичної культури)</i>		23	23
Всього фінансується (без урахування поділу класів на групи)		26	26

*освітня галузь «Мистецтво» реалізується навчальними предметами «Образотворче мистецтво» і «Музичне мистецтво», використовуючи 1 годину варіативної складової.

** освітня галузь «Математика» реалізується навчальним предметом «Математика» за педагогічною технологією «Росток», використовуючи 1 годину варіативної складової

Директор СШ № 23 _____ О.ТЮРІНА

Додаток №4
до освітньої програми СШ №23

Мелітопольська спеціалізована школа І-ІІІ ступенів № 23
Мелітопольської міської ради Запорізької області
Навчальний план на 2019/2020н.р.
для 4-х класів

1. Мова викладання – **українська**
2. Класи з поглибленим вивченням англійської мови
3. Предмет, що вивчається на поглибленому рівні – **англійська мова**
4. Номер додатка та наказу МОН України – від **20.04.2018 р. № 407**, (Додаток №4)

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень	
		4 -А	4-Б
1.Інваріантна складова			
Мови і літератури (мовний і літературний компоненти)	Українська мова, літературне читання	7	7
	Англійська мова	4	4
Математика	Математика	4	4

Природознавство	Природознавство, екологія рідного краю	2	2
Суспільствознавство	Я у світі, історія рідного краю	1	1
Мистецтво*	Образотворче мистецтво	1	1
Технології	Трудове навчання	1	1
	Інформатика	1	1
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1
	Фізична культура	3	3
Усього		22 + 3	22 + 3
2. Варіативна складова			
2.1 Предмети за вибором (<i>обов'язкові</i>) 1. Музичне мистецтво		1	1
<i>Гранично допустиме навчальне навантаження на 1 учня (без урахування годин фізичної культури)</i>		23	23
Всього фінансується (без урахування поділу класів на групи)		26	26

* освітня галузь «Мистецтво» реалізується навчальними предметами «Образотворче мистецтво» і «Музичне мистецтво», використовуючи 1 годину варіативної частини.

Директор СШ № 23 _____ О.ТЮРІНА

Додаток №5
до освітньої програми СШ №23

Мелітопольська спеціалізована школа І-ІІІ ступенів № 23
Мелітопольської міської ради Запорізької області
**Навчальний план на 2019/2020н.р.
для 5-х класів**

1. Мова викладання – **українська**
2. Клас з поглибленим вивченням англійської мови (**білінгвальний**)
3. Предмет, що вивчається **на поглибленому рівні** – **англійська мова**
4. Номер додатка та наказу МОН України – **від 20.04.2018 р. № 405**(Додаток № 9)

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кіль-ть годин на тиждень у класах	
		5-А	5-Б
1.Інваріантна складова			
Мови і літератури	Українська мова	3,5	3,5
	Українська література	2	2
	Англійська мова	5	5
	Німецька мова (II іноземна)	2	2
	Зарубіжна література	2	2
Суспільствознавство	Історія України (Вступ до історії),	1	1

	історія рідного краю		
Мистецтво*	Образотворче мистецтво	1	1
Математика	Математика	4	4
Природознавство	Природознавство, екологія рідного краю	2	2
Технології	Трудове навчання	2	2
	Інформатика	1	1
Здоров'я і фізична культура	Фізична культура	3	3
	Основи здоров'я	1	1
Разом		26,5 +3	26,5 +3
Базові предмети (вивчаються англійською мовою)	Інформатика (англійською мовою)	1	1
2.Варіативна складова			
2.1 Предмет за вибором (обов'язковий): Музичне мистецтво		0,5	0,5
<i>Гранично допустиме навчальне навантаження на 1 учня (без урахування годин фізичної культури)</i>		28	28
Всього фінансується (без урахування поділу класів на групи)		28+3	28+3

*освітня галузь «Мистецтво» реалізується навчальними предметами «Образотворче мистецтво» і «Музичне мистецтво», використовуючи 0,5 години варіативної частини.

Директор СШ № 23 _____ О.ТЮРІНА

Додаток №6
до освітньої програми СШ №23

Мелітопольська спеціалізована школа І-ІІІ ступенів № 23
Мелітопольської міської ради Запорізької області
Навчальний план на 2019/2020н.р.
для 6-А класу

1. Мова викладання – **українська**
2. Клас з поглибленим вивченням англійської мови (**білінгвальний**)
3. Предмет, що вивчається на **поглибленому рівні** – **англійська мова**
4. Номер додатка та наказу МОН України – **від 20.04.2018 р. № 405**(Додаток № 9)

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах
		6-А
1.Інваріантна складова		
Мови і літератури	Українська мова	3,5
	Українська література	2
	Англійська мова	5
	Німецька мова	2
	Зарубіжна література	2

Суспільствознавство	Всесвітня історія. Історія України, історія рідного краю	2
Мистецтво*	Образотворче мистецтво	1
Математика	Математика	4
Природознавство	Біологія, екологія рідного краю	2
	Географія	2
Технології	Трудове навчання	2
	Інформатика	1
Здоров'я і фізична культура	Фізична культура	3
	Основи здоров'я	1
Разом		29,5+3
Базові предмети (вивчаються англійською мовою)	Інформатика (англійською мовою)	1
2. Варіативна складова		
2.1 Предмети за вибором (обов'язкові): Музичне мистецтво		0,5
<i>Гранично допустиме навчальне навантаження на 1 учня (без урахування годин фізичної культури)</i>		31
Всього фінансується (без урахування поділу класів на групи)		31+3

*освітня галузь «Мистецтво» реалізується навчальними предметами «Образотворче мистецтво» і «Музичне мистецтво», використовуючи 0,5 години варіативної частини.

Директор СШ № 23 _____ О.ТЮРІНА

Додаток №7
до освітньої програми СШ №23

Мелітопольська спеціалізована школа І-ІІІ ступенів № 23
Мелітопольської міської ради Запорізької області
Навчальний план на 2019/2020н.р.
для 6-Б класу

1. Мова викладання – **російська**
2. Клас з поглибленим вивченням англійської мови
3. Предмет, що вивчається **на поглибленому рівні** – **англійська мова**
4. Номер додатка та наказу МОН України – **від 20.04.2018 р. № 405** (Додаток № 4)

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах
		6-Б
1.Інваріантна складова		
Мови і літератури	Українська мова	3,5
	Українська література	2
	Англійська мова	5
	Німецька мова	2
	Російська мова	2

	Інтегрований курс «Література» (російська література та зарубіжна)	2
Суспільствознавство	Історія України, історія рідного краю Всесвітня історія.	2
Мистецтво*	Образотворче мистецтво	1
Математика	Математика	4
Природознавство	Біологія, екологія рідного краю	2
	Географія	2
Технології	Трудове навчання	1
	Інформатика	1
Здоров'я і фізична культура	Фізична культура	3
	Основи здоров'я	1
Разом		30,5+3
2. Варіативна складова		
2.1 Предмети за вибором (обов'язкові):		
Музичне мистецтво		0,5
<i>Гранично допустиме навчальне навантаження на 1 учня (без урахування годин фізичної культури)</i>		31
Всього фінансується (без урахування поділу класів на групи)		31+3

*освітня галузь «Мистецтво» реалізується навчальними предметами «Образотворче мистецтво» і «Музичне мистецтво», використовуючи 0,5 години варіативної частини.

Директор СШ № 23 _____ О.ТЮРІНА

Додаток №8
до освітньої програми СШ №23

Мелітопольська спеціалізована школа І-ІІІ ступенів № 23
Мелітопольської міської ради Запорізької області
Навчальний план на 2019/2020н.р.
для 7-А класу

1. Мова викладання – **українська**
2. Клас з поглибленим вивченням англійської мови (**білінгвальний**)
3. Предмет, що вивчається на поглибленому рівні – **англійська мова**
4. Номер додатка та наказу МОН України – **від 20.04.2018 р. № 405 (Додаток № 9)**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах
		7-А
1.Інваріантна складова		
Мови і літератури	Українська мова	2,5
	Українська література	2
	Англійська мова	5
	Німецька мова	2

	Зарубіжна література	2
Суспільствознавство	Історія України, історія рідного краю	1
	Всесвітня історія	1
Мистецтво	Мистецтво (англійською мовою)	1
Математика	Алгебра	2
	Геометрія	2
Природознавство	Фізика	2
	Біологія, екологія рідного краю	2
	Географія	2
	Хімія	1,5
Технології	Інформатика	1
Здоров'я і фізична культура	Фізична культура	3
	Основи здоров'я	1
Разом		30+3
Базові предмети (вивчаються англійською мовою)	Інформатика (англійською мовою)	0,5
	Географія (англійською мовою)	0,5
2. Варіативна складова		
2.1 Факультативи: Сучасна українська літературна мова: морфологія		1
<i>Гранично допустиме навчальне навантаження на 1 учня (без урахування годин фізичної культури)</i>		32
Всього фінансується (без урахування поділу класів на групи)		32+3

Директор СШ № 23 _____ О.ТЮРІНА

Додаток №9
до освітньої програми СШ №23

Мелітопольська спеціалізована школа І-ІІІ ступенів № 23
Мелітопольської міської ради Запорізької області
Навчальний план на 2019/2020 н.р.
для 7-Б класу

1. Мова викладання – **російська**
2. Клас з поглибленим вивченням англійської мови
3. Предмет, що вивчається **на поглибленому рівні – англійська мова**
4. Номер додатка та наказу МОН України – **від 20.04.2018 р. № 405 (Додаток № 4)**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах
		7-Б
1.Інваріантна складова		
Мови і літератури	Українська мова	2,5
	Українська література	2
	Англійська мова	5
	Німецька мова	2
	Російська мова	2

	Інтегрований курс «Література» (російська література та зарубіжна)	2
Суспільствознавство	Історія України, історія рідного краю	1
	Всесвітня історія	1
Мистецтво	Образотворче мистецтво	1
Математика	Алгебра	2
	Геометрія	2
Природознавство	Фізика	2
	Біологія, екологія рідного краю	1,5
	Географія	1,5
	Хімія	1,5
Технології	Трудове навчання	1
	Інформатика	1
Здоров'я і фізична культура	Фізична культура	3
	Основи здоров'я	0,5
Разом		31,5+3
2. Варіативна складова		
2.1 Предмети за вибором (обов'язкові):		
Музичне мистецтво		0,5
<i>Гранично допустиме навчальне навантаження на 1 учня (без урахування годин фізичної культури)</i>		32
Всього фінансується (без урахування поділу класів на групи)		32+3

Директор СШ № 23 _____ О.ТЮРІНА

Додаток №10
до освітньої програми СШ №23

Мелітопольська спеціалізована школа І-ІІІ ступенів № 23
Мелітопольської міської ради Запорізької області
Навчальний план на 2019/2020н.р.
для 8-х класів

1. Мова викладання – українська
2. Клас з поглибленим вивченням англійської мови (білінгвальний)
3. Предмет, що вивчається на поглибленому рівні – англійська мова
4. Номер додатка та наказу МОН України – від 20.04.2018 р. № 405 (Додаток № 9)

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
		8-А	8-Б
1.Інваріантна складова			
Мови і літератури	Українська мова	2	2
	Українська література	2	2
	Англійська мова	5	5
	Німецька мова	2	2
	Зарубіжна література	2	2

Суспільствознавство	Історія України, історія рідного краю	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1
Мистецтво	Мистецтво (англійською мовою)	0,5	0,5
Математика	Алгебра	2	2
	Геометрія	2	2
Природознавство	Фізика	2	2
	Біологія, екологія рідного краю	2	2
	Географія	2	2
	Хімія	2	2
Технології	Інформатика	2	2
Здоров'я і фізична культура	Фізична культура	3	3
	Основи здоров'я	1	1
Разом		31+3	31+3
Базові предмети (вивчаються англійською мовою)	Інформатика (англійською мовою)	0,5	0,5
	Географія (англійською мовою)	0,5	0,5
2. Варіативна складова			
2.1 Курси за вибором: Розв'язання задач з параметрами Історія українського козацтва		1	1
<i>Гранично допустиме навчальне навантаження на 1 учня (без урахування годин фізичної культури)</i>		33	33
Всього фінансується (без урахування поділу класів на групи)		33+3	33+3

Директор СШ № 23 _____ О.ТЮРІНА

Додаток №11
до освітньої програми СШ №23

Мелітопольська спеціалізована школа І-ІІІ ступенів № 23
Мелітопольської міської ради Запорізької області
Навчальний план на 2019/2020н.р.
для 9-х класів

1. Мова викладання – українська
2. Клас з поглибленим вивченням англійської мови (білінгвальний)
3. Предмет, що вивчається на поглибленому рівні – англійська мова
4. Номер додатка та наказу МОН України – від 20.04.2018 р. № 405 (Додаток № 9)

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
		9-А	9-Б
1.Інваріантна складова			
Мови і літератури	Українська мова	2	2
	Українська література	2	2
	Англійська мова	5	5
	Німецька мова	2	2
	Зарубіжна література	2	2
Суспільствознавство	Історія України, історія рідного краю	1,5	1,5

	Всесвітня історія	1	1
	Основи правознавства	1	1
Мистецтво	Мистецтво (англійською мовою)	0,5	0,5
Математика	Алгебра	2	2
	Геометрія	2	2
Природознавство	Фізика	2,5	2,5
	Біологія, екологія рідного краю	2	2
	Географія	1,5	1,5
	Хімія	2	2
Технології	Інформатика	2	2
Здоров'я і фізична культура	Фізична культура	3	3
	Основи здоров'я	0,5	0,5
Разом		31,5+3	31,5+3
Базові предмети (вивчаються англійською мовою)	Інформатика (англійською мовою)	0,5	0,5
	Географія (англійською мовою)	0,5	0,5
2. Варіативна складова			
2.1 Факультативи:			
Російська мова		0,5	
Основи християнської етики			0,5
<i>Гранично допустиме навчальне навантаження на 1 учня (без урахування годин фізичної культури)</i>		33	33
Всього фінансується (без урахування поділу класів на групи)		33+3	33+3

Директор СШ № 23 _____ О.ТЮРІНА

Додаток №12
до освітньої програми СШ №23

Мелітопольська спеціалізована школа І-ІІІ ступенів № 23
Мелітопольської міської ради Запорізької області
Навчальний план на 2019/2020н.р.
для 11-го класу

1. Мова викладання – **українська**
2. Профіль – **іноземна філологія**
3. Предмет, що вивчається на профільному рівні – **англійська мова**
4. Номер додатка та наказу МОН України – **від 20.04.2018 р. № 408 (Додаток № 2,3)**

Навчальні предмети		Кількість годин на тиждень у класах
		11
1. Інваріантна складова (базові предмети)		
Українська мова		3
Українська література		2
Зарубіжна література		1
Англійська мова		5

Німецька мова	3
Історія України, історія рідного краю	1,5
Всесвітня історія	1
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3
Біологія і екологія, екологія рідного краю	2
Географія	1
Фізика і астрономія	4
Хімія	2
Фізична культура	3
Захист Вітчизни	1,5
2.Вибірково-обов'язкові предмети	
Інформатика	1,5
Технології	1,5
Разом	33+3
3.Варіативна складова (додаткові години на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття)	
3.1 Курси за вибором:	
Культура і мистецтво Великої Британії (англійською мовою)	1
Англійська мова для ділового спілкування (англійською мовою)	1
Гранично допустиме навчальне навантаження на 1 учня	33
Всього фінансується	38

Директор СШ № 23 _____ О.ТЮРІНА

Розділ VII. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ЗАСТОСОВУВАНИХ У НЬОМУ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Соціальні перетворення в українському суспільстві докорінно змінили пріоритети в галузі освіти. Школа потребує нових нетрадиційних ідей, теорій, які б відповідали оптимальному розвитку дитини, сучасним потребам людства. Створення ситуації успіху, сприятливих умов для повноцінної діяльності кожної дитини – основна мета, що покладена в основу технологій навчання. Форми організації освітнього процесу уточнюються та розширюються у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року. Вибір форм і методів навчання вчителів, маючи повну академічну самостійність, визначає особисто, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів. Але, незважаючи на розмаїття нововведень, основною формою організації навчальної діяльності залишається урок. Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку: формування компетентностей; розвитку компетентностей; перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей; корекції основних компетентностей; комбінований урок. Також передбачені нетрадиційні форми організації освітнього процесу: екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, лекції конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки,

проблемні уроки, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо.

Перевірка та оцінювання досягнення компетентностей здобувачів освіти здійснюється педагогами школи у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття. З метою якісної підготовки до вищезазначених заходів педагогами проводяться індивідуальні та групові консультації, які допомагають учням зорієнтуватися у змісті окремих предметів.

У закладі широко впроваджуються інформаційно-комунікаційні технології. Застосування ІКТ в освітньому процесі базується на загальному розумінні зміни ролі інформації та принципах інформаційної взаємодії в різних напрямках освітньої діяльності. Це дозволяє формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності, критичне і логічне мислення, вміння приймати рішення, співпрацювати в команді, бути конкурентоздатними та впевненими особистостями. Вчителями створена система уроків на основі синтезу оригінальних прийомів, елементів інноваційних педагогічних методик і інформаційно-комунікаційних технологій та традиційних форм організації освітнього процесу. Розширено предметне навчальне середовище, створенні умови для оптимального розвитку навичок роботи з інформацією, формування вмінь і навичок дослідницької і пошукової роботи. Серед використовуваних засобів: мультимедійні презентації, інтелект-карти, проекти, онлайн-тести, програмовані засоби навчання та інше.

З огляду на впровадження демократичних засад на усіх рівнях розвитку освітнього закладу в освітній діяльності активно застосовуються технології, які дозволяють розвивати громадянську компетентність в усіх суб'єктів освітньої діяльності. Участь закладу у Всеукраїнській програмі «Демократична школа» підвищила рівень обізнаності педагогів у вищезазначеному напрямку, що дозволила застосовувати та активно впроваджувати різноманітні технології для розвитку громадянської компетентності здобувачів освіти. Протягом останніх 3 років запроваджено проведення загальношкільного фестивалю заходів «Компонент ВДГ/ОПЛ в освітній діяльності» для демонстрації рівня розвитку критичного мислення учнів, розвитку соціальної активності, громадянської свідомості тощо. Фестиваль включає проведення уроків, майстер-класів, тренінгів та інших форм освітньої та методичної роботи. Педагоги освоюють новий формати проведення уроків – уроки-співучителювання.

Розділ VIII. ПОКАЗНИКИ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Рівень досягнень учнів буде вивчатись шляхом

- моніторингу знань, умінь і навичок з окремих предметів;
- проведення контрольних випробувань учнів;

- участі учнів школи у предметних олімпіадах різного рівня, Всеукраїнських інтелектуальних конкурсах та турнірах;
- участі здобувачів освіти у конкурсах міського інтелектуального марафону;
- шляхом складання та захисту науково дослідницьких робіт учнів-членів МАН, реалізації проектів з метою розвитку соціальної активності;
- аналізу результатів участі учнів у ДПА і ЗНО;
- рівня самореалізації випускників школи (рівень вступу до закладів вищої освіти) паралельно з відслідковуванням рівня реалізації профільної освіти.

Розділ IX. ПРОГРАМНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Для виконання освітньої програми Мелітопольської спеціалізованої школи І-ІІІ ступенів № 23 ММР ЗО на 2019-2020 навчальний рік передбачено використання, затверджених Міністерством освіти і науки України, навчальних програм з усіх предметів інваріантної частини; курсів за вибором і факультативів варіативної складової, що забезпечує інтеграцію загальноосвітніх (основних і додаткових) програм. Інтеграція забезпечує створення єдиної траєкторії використання освітньої програми закладу, що дозволяє отримати запланований результат освіти – «модель» випускника Мелітопольської СШ № 23.

9.1. Перелік програм. 1-4 класи

Предмет	Назва програми	Клас	Видавництво, рік видання
Інваріантна частина			
Початкові класи	Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти, розроблена під керівництвом О.Я. Савченко (1-2 класи)	1-2	Наказ МОН від 21.03.2018 № 268

Англійська мова	Іноземні мови. Навчальні програми для 1–4 класів загальноосвітніх навчальних закладів та спеціалізованих шкіл <i>Іноземні мови. 1-4 класи загальноосвітніх навчальних закладів. Англійська мова</i>	1-2	Наказ МОН від 05.08.2016 № 948
Українська мова (початкові класи)	Програма для початкової школи «Українська мова» (авт. Кальчук М.І., Кучинський М.В.)	3	НВП «Росток А.В.Т.» Наказ МОН від 06.08.2014 № 905
Українська мова (початкові класи)	Українська мова. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1-4 кл.	4	Наказ МОН від 05.08.2016 № 948
Літературне читання (початкові класи)	Літературне читання. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 2–4 кл.	3-4	Наказ МОН від 05.08.2016 № 948
Математика (початкові класи)	Навчальна програма «Математика 1-2 класи» (авт. Пушкарьова Т.О. та ін.)	1-2	НВП «Росток А.В.Т.» Лист ІМЗО від 26.06.2018 № 22.1/12- Г-431
Математика (початкові класи)	Програма для початкової школи «Математика» (за науково-педагогічним проектом «Росток»)	3	НВП «Росток А.В.Т.» Наказ МОН від 06.08.2014 № 905
Математика (початкові класи)	Математика. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 кл.	4	Наказ МОН від 05.08.2016 № 948
Інформатика (початкові класи)	Інформатика. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 2–4 класів (автори: Морзе Н.В., Ломаковська Г.В., Проценко Г.О., Коршунова О.В., Ривкінд Й.Я., Ривкінд Ф.М.)	3-4	Наказ МОН від 05.08.2016 № 948
Музичне мистецтво (початкові класи)	Музичне мистецтво. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 кл.	3-4	Наказ МОН від 05.08.2016 № 948
Образотворче мистецтво (початкові класи)	Образотворче мистецтво. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи	3-4	Наказ МОН від 05.08.2016 № 948
Основи здоров'я (початкові класи)	Основи здоров'я. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи	3-4	Наказ МОН від 05.08.2016 № 948
Природознавство (початкові класи)	Природознавство. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи	3-4	Наказ МОН від 05.08.2016 № 948
Трудове навчання	Трудове навчання. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних	3-4	Наказ МОН від 05.08.2016 № 948

(початкові класи)	закладів 1–4 кл.		
Фізична культура (початкові класи)	Фізична культура. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи (авт: Круцевич Т.Ю., Єрмолова В.М., Іванова Л.І., Кривчикова О.Д., Смолюс Г.Г.)	3-4	<i>Наказ МОН від 05.08.2016 № 948</i>
Я у світі (початкові класи)	Я у світі. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 3–4 кл.	3-4	<i>Наказ МОН від 05.08.2016 № 948</i>
Англійська мова (початкові класи, поглиблене вивчення)	Іноземні мови. Навчальні програми для 1–4 класів загальноосвітніх навчальних закладів та спеціалізованих шкіл <i>Іноземні мови. 1-4 класи спеціалізованих шкіл з поглибленим вивченням іноземної мови. Англійська мова</i>	3-4	<i>Наказ МОН від 05.08.2016 № 948</i>
Курси за вибором			
«Читаємо. Розуміємо. Творимо»	Програма курсу за вибором «Читаємо. Розуміємо. Творимо» (Програми курсів за вибором для ЗНЗ. Варіативна складова Типових навчальних планів. 1-4 класи. Книга 4) (авт. Шевчук Л. М.)	1	Тернопіль, Мандрівець <i>Лист ІМЗО від 02.07.2019 № 22.1/12-Г-528</i>
Хореографія	Навчальна програма «Хореографія» (Програми курсів за вибором для ЗНЗ. Варіативна складова Типових навчальних планів. 1-4 класи. Книга 1)	1-2	<i>Лист ІМЗО від 02.07.2019 № 22.1/12-Г-528</i>
Фізична культура (спецгрупа)	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізична культура» для дітей, які за станом здоров'я, віднесені до спеціальних медичних груп (автор Майєр В.І.)	1-4	Харків, «Ранок», 2006 <i>Лист МОН від 05.10.2005 № 1/11-5812</i>
Корекційно-розвиткова робота для дітей з особливими освітніми потребами			
Корекція розвитку	Програма з корекційно-розвиткової роботи "Корекція розвитку. Розвиток особистісної сфери" для 1-4 спеціальних класів для дітей із затримкою психічного розвитку закладів загальної середньої освіти (авт. Бабяк О.О., Баташева Н.І., Орлов О.В.)	1-Б, В	<i>Наказ МОН від 26.07.2018 № 814</i>
Розвиток мовлення	Програма з корекційно-розвиткової роботи "Розвиток мовлення" для 1-4 спеціальних класів для дітей із затримкою психічного розвитку закладів загальної середньої освіти (авт. Омельченко І.М., Федорович Л.О.)	1-Б, В	<i>Наказ МОН від 26.07.2018 № 814</i>
Ритміка	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Ритміка» для 1-4 спеціальних класів для дітей із затримкою психічного розвитку закладів загальної середньої освіти (авт. Бабяк О.О.)	1-Б, В	<i>Наказ МОН від 26.07.2018 № 814</i>

9.2. Перелік програм. 5-9 класи

Предмет	Назва програми	Клас	Видавництво, рік видання
Інваріантна частина			
Англійська мова (поглиблене вивчення)	Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл з поглибленим вивченням іноземних мов «Іноземні мови. 5-9 кл. Англійська мова»	5-9	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804
Німецька мова (друга іноземна мова)	Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл з поглибленим вивченням іноземних мов «Іноземні мови. 5-9 кл. Німецька мова»	5-9	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804
Українська мова	Програми для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська мова. 5-9 класи» (Укл.: Г.Т. Шелехова, М.І. Пентиліук, В.І. Новосьолова, Т.Д. Гнаткович, Н.Б. Коржова, К.В. Таранік-Ткачук)	5-9	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804
Українська мова для загальноосвітніх навчальних закладів із навчанням рос. мовою	Програми для загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням російською мовою «Українська мова. 5-9 класи» (укладачі: Бондаренко Н.В., Караман С.О., Ярмолюк А.В., Кононенко В.Л., Савченко О.В.)	6-7	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804
Українська література	Програми для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська література. 5-9 класи» (за заг. ред. Р.В. Мовчан)	5-9	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804
Зарубіжна література	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Зарубіжна література. 5-9 класи» (колектив авторів, керівник колективу Ніколенко О.М.)	5-9	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804
Російська мова	Навчальна програма для учнів 5-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів «Російська мова для загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням українською мовою (початок вивчення з 1 класу)» (укл.: Голобородько Є.П., Озерова Н., Михайловська Г.О., Статівка В.І., Давидюк Л.В., Бикова К.І., Яновська Л.Г., Кошкіна Ж.О.)	6-Б, 7-Б	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804
Інтегрований курс «Література» (російська та зарубіжна)	Навчальна програма «Інтегрований курс «Література» (російська та зарубіжна) для 5-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням російською мовою» (укладачі: Ісаєва О.А., Клименко Ж.В., Корнієнко О.А., Мельник А.О., Храброва В.Е., Мухін В.А., Данилова І. Н.)	6-Б, 7-Б	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804
Історія України. Всесвітня історія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Історія України.	5-9	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804

	Всесвітня історія. 5-9 класи»		
Правознавство	Навчальна програма з основ правознавства для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Ремех Т.О. Муза О.В., Євтушенко Р.І., Сутковий В.Л., Зорнік Т.Є., Лоха Л.О., Силенко В.В.)	9	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804
Природознавство	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Природознавство» (колектив авторів)	5	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804
Географія	Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів. Географія.	6-9	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804
Біологія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Біологія. 6-9 класи» (колектив авторів)	6-9	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804
Хімія	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Хімія. 7-9 класи» (колектив авторів)	7-9	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804
Математика	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Математика. 5–9 класи» (колектив авторів)	5-9	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804
Фізика	Фізика. 7-9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	7-9	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804
Інформатика	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Інформатика. 5–9 класи» (для учнів, які вивчали інформатику в 2-4 класах) (колектив авторів)	5-8	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804
Інформатика	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Інформатика. 5–9 класи» (колектив авторів)	9	Наказ МОН від 29.05.2015 № 585
Трудове навчання	Трудове навчання. 5-9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (за заг. ред. В. К. Сидоренко)	5-6	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804
Музичне мистецтво	Навчальна програма (модифікована) для загальноосвітніх навчальних закладів «Мистецтво. 5-9 класи» (Масол Л., Коваленко О., Сотська Г., Кузьменко Г., Марчук Ж., Константинова О., Паньків Л., Гринчук І., Новікова Н., Овіннікова Н.)	5-6	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804
Образотворче мистецтво	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Мистецтво. 5-9 класи» (Масол Л., Коваленко О., Сотська Г., Кузьменко Г., Марчук Ж., Константинова О., Паньків Л., Гринчук І., Новікова Н., Овіннікова Н.)	5-6	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804
«Мистецтво» англійською мовою	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Мистецтво. 5-9 класи» (Масол Л., Коваленко О., Сотська Г., Кузьменко Г., Марчук Ж., Константинова О., Паньків Л., Гринчук І., Новікова Н., Овіннікова Н.)	7-9	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804
Основи здоров'я	Навчальна програма для загальноосвітніх	5-9	Наказ МОН від

	навчальних закладів «Основи здоров'я. 5-9 класи» (автори Бойченко Т.Є. та інші)		07.06.2017 № 804
Фізична культура	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізична культура. 5-9 класи» (авт. М.В.Тимчик, Є.Ю.Алексейчук, В.В.Деревянко, Т.А.Дмитрієва, Е.А.Єрьоменко, І.Р.Захарчук, О.М.Лакіза, В.О.Сілкова)	5-9	Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
Базові курси та базові предмети (вивчаються іноземною мовою)			
«Інформатика» англійською мовою	Навчальна програма (модифікована) для загальноосвітніх навчальних закладів «Інформатика. 5–9 класи» (для учнів, які вивчали інформатику в 2-4 класах) (колектив авторів)	5-8	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804
«Інформатика» англійською мовою	Навчальна програма (модифікована) для загальноосвітніх навчальних закладів «Інформатика. 5–9 класи» (колектив авторів)	9	Наказ МОН від 29.05.2015 № 585
«Географія» англійською мовою	Навчальні програми (модифікована) для загальноосвітніх навчальних закладів. Географія.	7-9	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804
Курси за вибором			
Фізична культура (спецгрупа)	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізична культура» для спеціальних медичних груп (автори Майєр В.І., Деревянко В.В.)	5-9	Лист МОН від 16.08.2007 № 1/11-6410
Основи християнської етики	Програми для загальноосвітніх навчальних закладів. «Основи християнської етики» (авторський колектив під кер. Жуковського В.М.)	9-Б	Свічало Лист МОН від 16.07.2015 № 1/11-10027
Російська мова	Навчальна програма факультативного курсу для закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою "Російська мова. 5-11 клас" (авт. Крюченкова О. Ю.)	9-А	www.mon.gov.ua Лист ІМЗО від 29.08.2018 № 22.1/12-Г-806
Сучасна українська літературна мова: морфологія	Гнаткович Т.Д., Береш О.І. Сучасна українська літературна мова: морфологія. 7 клас. Програми факультативних курсів з української мови. 5-11 класи (автори Гнаткович Т., Калинич О., Береш-Попович О., Шкурда М.)	7-А	«Дивослово» Лист ІМЗО від 04.07.2019 № 22.1/12-Г-551
«Історія українського козацтва»	Навчальна програма курсу за вибором (спецкурсу) «Історія українського козацтва» (автор Степанова Н.М.)	8-Б	КНЗ "Черкаський ОІППО" Лист ІМЗО від 27.06.2017 № 21.1/12-Г-280
Математика	Розв'язування задач з параметрами. 8-11 кл. "Збірник програм з математики для допрофільного навчання та профільної підготовки" в частині варіативної складової	8-А	«Ранок», Лист ІМЗО від 04.07.2016 № 2.1/12-Г-440

(упорядники: Прокопенко Н.С., Єрміна О.В.,
Вашуленко О.П.)

9.3. Перелік програм. 11 клас

Предмет	Назва програми	Клас	Видавництво, рік видання
Інваріантна частина			
Англійська мова (профільний рівень)	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 10-11 класи. Іноземні мови. Рівень стандарту. <i>Іноземні мови. Профільний рівень. (Англійська мова)</i>	11	Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
Німецька мова (друга іноземна мова)	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 10-11 класи. <i>Іноземні мови. Рівень стандарту. (Німецька мова).</i> Іноземні мови. Профільний рівень.	11	Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
Українська мова	Навчальна програма «Українська мова (рівень стандарту). 10-11 класи» (авт. кол.: Голуб Н.Б., Котусенко О.Ю., Горошкіна О.М., Новосьолова В.І., Романенко Ю.О., Кондесюк Т.В., Король О.М., Тарасенко О.О., Сергєєва Н.В., Ткачова Г.В.)	11	Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
Українська література	Навчальна програма. «Українська література (рівень стандарту). 10-11 класи» (за заг. ред. Мовчан Р.В., С.Р.Молочко, Д.І. Дроздовський, Л.Т.Коваленко, А.М. Фасоля, В.І. Цимбалюк)	11	Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
Зарубіжна література	Зарубіжна література. Програма для 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання. Рівень стандарту (авт. кол.: Л.П. Юлдашева та ін.)	11	Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
Історія України.	Програми для загальноосвітніх навчальних закладів «Історія України. 10-11 (рівень стандарту)	11	Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
Всесвітня історія	Програми для загальноосвітніх навчальних закладів «Всесвітня історія. 10-11 (рівень стандарту)	11	Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
Історія України	Програми для закладів загальної середньої освіти "Історія України для 5-9 та 10-11 класів зі змінами	11	Наказ МОН від 21.02.2019 № 236
Математика	Навчальна програма з математики (алгебра і початки аналізу та геометрія) для учнів 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів. Рівень стандарту	11	Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
Фізика і	Фізика. Астрономія. Навчальна	11	Наказ МОН від

астрономія	програма для загальноосвітніх навчальних закладів Фізика і астрономія. Навчальні програми для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти (рівень стандарту , профільний рівень) (авторський колектив під керівництвом Ляшенка О. І.)		28.10.2010 №1021 зі змінами наказ МОН від 14.07.2016 № 826
Біологія і екологія	Біологія і екологія. 10-11 класи. Рівень стандарту. Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти	11	Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
Хімія	Хімія. 10-11 класи (рівень стандарту) навчальна програма для закладів загальної середньої освіти (колектив авторів)	11	Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
Інформатика	Навчальна програма вибірково-обов'язкового предмету «Інформатика» (рівень стандарту). 10-11 класи	11	Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
Технології	Навчальна програма «Технології. 10-11 класи». Рівень стандарту (авт. кол.: А.І. Терещук та ін.)	11	Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
Фізична культура	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізична культура. 10-11 класи» (рівень стандарту) (авт. М.В. Тимчик, Є.Ю. Алексейчук, В.В. Дерев'янко, В.М. Єрмолова, В.О. Сілкова)	11	Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
Захист Вітчизни	Навчальна програма «Захист Вітчизни» для навчальних закладів системи загальної середньої освіти (рівень стандарту) (колектив авторів)	11	Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
Курси за вибором			
Культура і мистецтво Великої Британії (Culture and Art of Great Britain) Модифікована	Навчальна програма елективних курсів з іноземних мов для старшої школи ЗНЗ / В. Г. Редько, Т. К. Полонська, Н. П. Басай [та ін.] ; за наук. ред. В. Г. Редька. – К. : Педагогічна думка, 2015. – 42 с.	11	Лист МОН від 06.05.2015 № 1/11-6491
Англійська мова для ділового спілкування (English for Business Communication) модифікована	Навчальна програма елективних курсів з іноземних мов для старшої школи ЗНЗ / В. Г. Редько, Т. К. Полонська, Н. П. Басай [та ін.] ; за наук. ред. В. Г. Редька. – К. : Педагогічна думка, 2015. – 42 с.	11	Лист МОН від 06.05.2015 № 1/11-6491
«Фізична культура» для	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізична	11	Лист МОНмолодьспорту

*спеціальних
медичних груп*

культура» для спеціальних медичних
груп (автори Дерев'янко В.В., Майєр
В.І., Пустолякова Л.М.)

*від 11.07.2012 №
1/11-11360*